

วันดี ศรีสงกรานต์...

คำว่า "สงกรานต์" มาจากภาษาสันสกฤตว่า ส-กรานต แปลว่า ก้าวขึ้น ย่างขึ้น หรือก้าวขึ้น การย้ายที่ เคลื่อนที่ คือพระอาทิตย์ย่างขึ้น สู่ราศีใหม่ หมายถึงวันขึ้นปีใหม่

วันสงกรานต์นั้นคือวันที่ ๑๓ เมษายน เรียกว่า วันมหาสงกรานต์ วันที่ ๑๔ เป็นวันเนา วันที่ ๑๕ เป็นวันเถลิงศก

มหาสงกรานต์ แปลว่า ก้าวขึ้นหรือย่างขึ้นครั้งใหญ่ หมายถึงสงกรานต์ปี คือปีใหม่อย่างเดียว กล่าวคือสงกรานต์หมายถึงได้ทั้งสงกรานต์เดือนและสงกรานต์ปี แต่มหาสงกรานต์หมายถึง สงกรานต์ปีอย่างเดียว

วันเนา แปลว่า "วันอยู่" คำว่า "เนา" แปลว่า "อยู่" หมายความว่า เป็นวันถัดจากวันมหาสงกรานต์มา ๑ วัน วันมหาสงกรานต์เป็นวันที่ดวงอาทิตย์ย่างสู่ราศีตั้งต้นปีใหม่ วันเนาเป็นวันที่ดวงอาทิตย์เข้าที่เข้าทาง ในวันราศีตั้งต้นใหม่เรียบร้อยแล้ว คืออยู่ประจำที่แล้ว

วันเถลิงศก แปลว่า "วันขึ้นศก" เป็นวันเปลี่ยนจุลศักราชใหม่ การที่เปลี่ยนวันขึ้นศกใหม่ มาเป็นวันที่ ๓ ถัดจากวันมหาสงกรานต์ วันสงกรานต์เป็นวันเปลี่ยนจุลศักราชใหม่ สงกรานต์จึงเป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทยอีกด้วย

ประกาศสงกรานต์จตุลศักราช ๑๓๗๔

พุทธศักราช ๒๕๕๕

ปีมะโรง จัตวาศก จันทรคติเป็น อธิกมาส ปกติวาร สุริยคติเป็น อธิกสุรทิน วัน
มหาสงกรานต์ ตรงกับ วันศุกร์ที่ ๑๓ เมษายน เวลา ๑๙ นาฬิกา ๔๖ นาที ๑๒ วินาที
ตรงกับเวลา ๒๐ นาฬิกา ๔ นาที ๑๒ วินาที (เวลามาตรฐานประเทศไทยปัจจุบัน) *
นางสงกรานต์นามว่า กิมิทาเทวี ทรงพาหุรัด ทัดดอกจกกลนี อาภรณ์แก้วบุษราคัม
รักษาหรรกล้วยน้ำ

หัตถ์ขวาทรงขรรค์ หัตถ์ซ้ายทรงพิณ เสด็จไสยาสน์ลีลนเศตร(นอนลีลนตา) มาเหนือ
หลังมहिหงส์(กระบือ) เป็นพาหนะ เกณฑ์พิรุณศาสตร์ ปีนี้ พฤษภบดี เป็นอธิบดีฝน
บันดาลให้ฝนตก ๕๐๐ ห่า

ตกในเขตรัฐบาล ๒๐๐ ห่า ตกในป่าหิมพานต์ ๑๕๐ ห่า ตกในมหาสมุทร ๑๐๐ ห่า
ตกในโลกมนุษย์ ๕๐ ห่า เกณฑ์ธาราริคุณ ชื่อ วาโย(ธาตุลม) น้ำพอประมาณ พายุจัด
เกณฑ์นาคราชให้น้ำ ปีมะโรง นาคราชให้น้ำ ๓ ตัว ทำนายว่า ฝนต้นปีมาก กลางปี
งาม แต่ปลายปีน้อยแล เกณฑ์ธัญญาหารชื่อ วิบัติ ข้าวกล้าในไร่นา จะเกิดกิมิชาติ
คือ มีด้วงแมลงรบกวน ข้าวกล้า จะได้ผล ๑ ส่วน เสีย ๕ ส่วน

บ้านเมืองจะเกิดยุทธสงคราม จะฆ่าฟันกัน จะนิราชจากกัน จะฉิบหายเป็นอันมากแล
วันเถลิงศก ตรงกับ วันอาทิตย์ที่ ๑๕ เมษายน เวลา ๒๓ นาฬิกา ๔๓ นาที ๔๘ วินาที
ตรงกับเวลา ๐ นาฬิกา ๑ นาที ๔๘ วินาที (เวลามาตรฐานประเทศไทยปัจจุบัน)

นางฟ้าประจำวันสงกรานต์

โคราคะเทวี วันจันทร์

รากษสเทวี วันอังคาร

มณฑาเทวี วันพุธ

กิริณีเทวี วันพฤหัสบดี

กัณิหาเทวี วันศุกร์

มโหทร เทวี วันเสาร์

หุงสะเทวี วันอาทิตย์

นางสงกรานต์ เป็นธิดาของท้าวกบิลพรหม หรือท้าวมหาสงกรานต์ และเป็นนางฟ้าอยู่บนสรวงสวรรค์ชั้นจาตุมาหาราช (สวรรค์ชั้นที่ ๑ ในทั้งหมด ๖ ชั้น) ซึ่งมีหน้าที่ในการรับศีรยะของท้าวกบิลพรหมแห่รอบเขาพระสุเมรุในแต่ละรอบปี โดยมีเกณฑ์กำหนดที่ว่าวันสงกรานต์คือวันที่ ๑๓ เมษายน ตรงกับวันใดก็ให้นางสงกรานต์ประจำวันนั้นเป็นผู้แห่

นางสงกรานต์มีทั้งหมด ๗ องค์ ได้แก่

๑. นางสงกรานต์ทงษเทวี ประจำวันอาทิตย์ ทัดดอกทับทิม มีปัทมราค (แก้วทับทิม) เป็นเครื่องประดับ ภัทษาหาร คือ อุทุมพร (มะเดื่อ) อาวุธคู่กาย พระหัตถ์ ขวาทือจักร พระหัตถ์ซ้ายถือสังข์ เสด็จไสยาสน์เหนือปฤษฏางค์ครุฑ

๒. นางสงกรานต์โคราดเทวี ประจำวันจันทร์ ทัดดอกปีป มีมุกดาหาร (ไข่มุก) เป็นเครื่องประดับ ภัทษาหาร คือ เกละ (น้ำมัน) อาวุธคู่กาย พระหัตถ์ขวาทือพระขรรค์ พระหัตถ์ซ้ายถือไม้เท้า เสด็จประทับเหนือพยัคฆ์ (เสือ)

๓. นางสงกรานต์รากษสเทวี ประจำวันอังคาร ทัดดอกบัวหลวง มีโมรา (หิน) เป็นเครื่องประดับ ภัทษาหาร คือ โลหิต (เลือด) อาวุธคู่กาย พระหัตถ์ขวาทือตรีศูล พระหัตถ์ซ้ายถือธนู เสด็จประทับเหนือวราหะ (หมู)

๔. นางสงกรานต์มณฑาทเทวี ประจำวันพุธ ทัดดอกจำปา มีไพฑูรย์ (พลอยสีเหลืองแกมเขียว) เป็นเครื่องประดับ ภัทษาหาร คือ นมและเนย อาวุธคู่กาย พระหัตถ์ ขวาทือเหล็กแหลม พระหัตถ์ซ้ายถือไม้เท้า เสด็จไสยาสน์เหนือปฤษฏางค์คัสพะ (ลา)

๕. นางสงกรานต์กิริณีเทวี ประจำวันพฤหัสบดี ทัดดอกมณฑา (ยี่หุบ) มีมรกตเป็นเครื่องประดับ ภัทษาหาร คือ ถั่วและงา อาวุธคู่กาย พระหัตถ์ขวาทือพระขรรค์ พระหัตถ์ซ้ายถือปิ่น เสด็จไสยาสน์เหนือปฤษฏางค์ชessar (ช้าง)

๖. นางสงกรานต์กิมิทาเทวี ประจำวันศุกร์ ทัดดอกจงกลนี มีบุษราคัมเป็นเครื่องประดับ ภัทษาหาร คือ กล้วยและน้ำ อาวุธคู่กาย พระหัตถ์ขวาทือพระขรรค์ พระหัตถ์ซ้ายถือพิณ เสด็จประทับยืนเหนือมहिงสา (ควาย)

๗. นางสงกรานต์มโหทรเทวี ประจำวันเสาร์ ทัดดอกสามหาว (ผักตบชวา) มีนิลรัตน์ เป็นเครื่องประดับ ภัทษาหาร คือ เนื้อทราย อาวุธคู่กาย พระหัตถ์ขวาทือจักร พระหัตถ์ซ้ายถือตรีศูล เสด็จประทับเหนือมยุราปักษา (นกยูง)

รื่นเริงบุญสงกรานต์

กิจกรรมในวันสงกรานต์

- การทำบุญตักบาตร ถือว่าเป็นการสร้างบุญสร้างกุศลให้ตัวเอง และ อุทิศส่วนกุศลนั้นแก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว การทำบุญแบบนี้มักจะเตรียมไว้ล่วงหน้าและในวันนี้หลังจากที่ได้ทำบุญแล้ว มีการก่อพระทรายอันเป็นประเพณีด้วย
- การรดน้ำ เป็นการอวยพรปีใหม่ให้กันและกัน น้ำที่รดมักใช้น้ำหอมเจือด้วยน้ำธรรมดาน้ำ
- การสงน้ำพระ สงน้ำพระพุทธรูปที่บ้านและที่วัด และบางที่จัด จะสงน้ำพระสงฆ์ด้วย
- บั้งสุกอล้อฐิ กระจุกญาติผู้ใหญ่ที่ตายแล้ว มักก่อเป็นเจดีย์ แล้วนิมนต์พระไปบั้งสุกอล้อฐิ
- การรดน้ำผู้ใหญ่ คือการ ไปอวยพรให้ผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ ครูบาอาจารย์ ท่านผู้ใหญ่ มักจะนั่งลงแล้วผู้ที่รดก็จะเอาน้ำหอมเจือกับน้ำรดที่มีของท่าน ท่านจะให้ศีลให้พรผู้ที่ไปรด
- การดำหัว ก็คือการรดน้ำนั่นเอง แต่เป็นคำเมืองทางภาคเหนือ การดำหัวเรียกกันเฉพาะ การรดน้ำผู้ใหญ่ที่เราเคารพนับถือ ผู้สูงอายุ คือการขอขมาในสิ่งที่ได้ล่วงเกินไปแล้ว หรือการขอพรปีใหม่จากผู้ใหญ่
- การปล่อยนกปล่อยปลา ถือเป็นการล้างบาปที่ทำไว้ เป็นการสะเดาะเคราะห์ร้ายให้มีแต่ความสุขความสบายในวันขึ้นปีใหม่
- การนำทรายเข้าวัด ทางภาคเหนือนิยมขนทรายเข้าวัดเพื่อเป็นนิมิตโชคลาภ ให้มีความสุข ความเจริญ เงินทองไหลมาเทมาดุจทรายที่ขนเข้าวัด

สงกรานต์ ปีใหม่แบบไทย

สงกรานต์ เป็นประเพณีเก่าแก่ของไทยซึ่งสืบทอดมาแต่โบราณคู่มากับประเพณีตรุษ จึงมีการเรียกรวมกันว่า ประเพณีตรุษสงกรานต์ หมายถึงประเพณีส่งท้ายปีเก่า และต้อนรับปีใหม่ คำว่าตรุษเป็นภาษาทมิฬ แปลว่าการสิ้นปี

พิธีสงกรานต์ เป็นพิธีกรรมที่เกิดขึ้นในสมาชิกในครอบครัว หรือชุมชนบ้านใกล้เรือนเคียง แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนไปสู่สังคมในวงกว้าง และมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนทัศนคติ และความเชื่อไป ในความเชื่อดั้งเดิมใช้สัญลักษณ์เป็นองค์ประกอบหลักในพิธี ได้แก่ การใช้น้ำเป็นตัวแทน แก่กันกับความหมายของฤดูร้อน ช่วงเวลาที่พระอาทิตย์เคลื่อนเข้าสู่ราศีเมษ ใช้น้ำรดให้แก่กันเพื่อความชุ่มชื่น มีการขอพรจากผู้ใหญ่ การรำลึกและกตัญญูต่อบรรพบุรุษที่ล่วงลับ ในชีวิตสมัยใหม่ของสังคมไทยเกิดประเพณีกลับบ้านในเทศกาลสงกรานต์ นับวันสงกรานต์เป็นวันครอบครัว ในพิธีเดิมมีการสรงน้ำพระที่นำสิริมงคล เพื่อให้เป็นการเริ่มต้นปีใหม่ที่มีความสุข ปัจจุบันมีพัฒนาการและมีแนวโน้มว่าได้มีการเสริมจนคลาดเคลื่อนบิดเบือนไป เกิดการประชาสัมพันธ์ในเชิงการท่องเที่ยวว่าเป็น ‘Water Festival’ เป็นภาพของการใช้น้ำเพื่อแสดงความหมายเพียงประเพณีการเล่นน้ำ

การที่สังคมเปลี่ยนไป มีการเคลื่อนย้ายที่อยู่เข้าสู่เมืองใหญ่ และถือวันสงกรานต์เป็นวัน "กลับบ้าน" ทำให้การจราจรคับคั่งในช่วงวันก่อนสงกรานต์ วันแรกของเทศกาล และวันสุดท้ายของเทศกาล เกิดอุบัติเหตุทางถนนสูง นับเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงหลายด้านของสังคม นอกจากนี้ เทศกาลสงกรานต์ยังถูกใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งต่อคนไทย และต่อนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

วันดี ศรีสงกรานต์

วันสงกรานต์..วันครอบครัว..วันผู้สูงอายุ..วันเริ่มต้นปีใหม่ที่มีความสุขของคนไทย

วันผู้สูงอายุแห่งชาติ คือ วันสำหรับผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2525 อนุมัติให้วันที่ 13 เมษายน ของทุกปีเป็นวันผู้สูงอายุแห่งชาติ โดยได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับผู้สูงอายุทั้งด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา สังคมวัฒนธรรม ความมั่นคงทางรายได้ การทำงาน และด้านสวัสดิการสังคม นอกจากนี้ ยังให้มีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุทุกปี อาทิ การกราบขอพรและการมอบของขวัญให้แก่ผู้สูงอายุ เป็นต้น

วันครอบครัว จะตรงกับวันที่ 14 เมษายนของทุกปี เป็นวันที่ต้องการให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัวให้มากขึ้น ดังนั้น เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2532 คณะรัฐมนตรี ซึ่งมีพล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบและอนุมัติให้วันที่ 14 เมษายนของทุกปีเป็นวันแห่งครอบครัว ซึ่งตรงกับวันสงกรานต์ของไทย ด้วยเหตุผลว่าในวันนี้เป็นวันที่สมาชิกในครอบครัวมีโอกาสพบปะกันได้โดยสะดวก

จะเห็นได้ว่าเทศกาลสงกรานต์เป็นประเพณีที่ได้ยึดถือปฏิบัติกันมาเนิ่นนาน ที่มีความงดงาม อ่อนโยน เอื้ออาทร และเต็มไปด้วยบรรยากาศของความกตัญญู ความเคารพซึ่งกันและกัน ซึ่งทุกคนจะหาโอกาสกลับบ้านไปหาพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ รดน้ำขอพรเพื่อความเป็นสิริมงคลในการเริ่มต้นปีใหม่ เป็นกำลังใจกันและกันในการดำรงชีวิต

เป็นวันแห่งการแสดงความกตัญญู โดยการปรนนิบัติต่อพ่อแม่ ผู้มีพระคุณที่มีชีวิตอยู่ และทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว และยังเป็นวันที่ครอบครัวได้อยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตา ได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เพื่อสานสัมพันธ์กันภายในครอบครัว

เป็นความงดงามที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะของความเป็นไทยได้อย่างแท้จริง....

